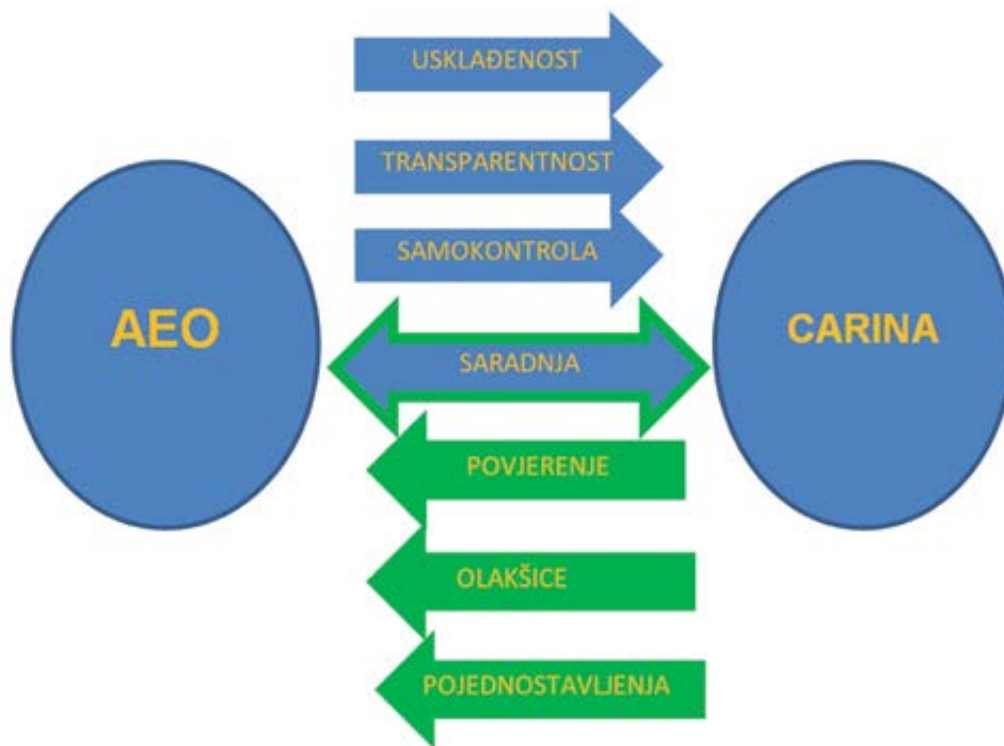

Uprava carina

Ovlašćeni privredni subjekt – AEO

Koncept ovlaštenog privrednog subjekta (Authorised Economic Operator - AEO) zasniva se na partnerstvu između carinskog organa i privrednih subjekata koje je uvela Svjetska carinska organizacija. Privredni subjekti koji ispunjavaju široki spektar kriterijuma, na dobrovoljnoj osnovi blisko saraduju sa carinskim organima kako bi ostvarili zajednički cilj - sigurnost lanca snabdijevanja. Koncept je snažno zasnovan na partnerstvu između carinskog organa i privrednih subjekata. To podrazumijeva da odnos između carinskog organa i AEO uvijek treba da se zasniva na načelima uzajamne transparentnosti, ispravnosti, poštenja i odgovornosti. Carinski organ očekuje da AEO postupa u skladu sa carinskim zakonodavstvom, kao i da će obavijestiti carinski organ o svim poteškoćama na koje nailazi pri usklađivanju sa zakonodavstvom. Carinski organ treba da im pruža podršku kako bi se to ostvarilo.

Crna Gora je AEO koncept uspostavila na osnovu međunarodno priznatih standarda, stvarajući 2008. godine pravni osnov za njega izmjenama Carinskog zakona 2008. godine i donošenjem uredbe

za implementaciju AEO 2015. godine. Ovi propisi su izmijenjeni 2017. i 2019. godine, kako bi bili usklađeni sa najnovijim međunarodnim standardima.

AEO program, čiji je cilj da se poboljša sigurnost međunarodnog lanca snabdijevanja i omogući legitimna trgovina, otvoren je svim učesnicima u lancu snabdijevanja. Njime su obuhvaćeni privredni subjekti ovlašćeni za carinska pojednostavljenja (AEOC), sigurnost i zaštitu (AEOS) ili kombinaciju navedenih povlastica.

Uslovi koje privredni subjekt mora ispuniti kako bi dobio status AEO odnose se na uredno vođenje računovodstva i olakšan pristup računovodstvenoj evidenciji i evidenciji o prevozu, postojanje odvojenog logističkog sistema za domaću i stranu robu, sistema koji omogućava otkrivanje nepravilnosti i prevara, zadovoljavajuće procedure za regulisanje dozvola i odobrenja u vezi sa mjerama trgovinske politike, arhiviranje evidencije i zaštita od gubitka podataka, ukazivanje zaposlenima na potrebu prijavljivanja uočenih prevara ili nepravilnosti, odgovarajuće sigurnosne mjere za zaštitu

informativnog sistema, finansijska likvidnost u posljednje tri godine. Takođe, uslovi koje privredni subjekt mora ispuniti odnose se i na postojanje strogih pravila vezanih za zaštitu od nezakonitog upada u objekte, prije svega prostora gdje se skladišti roba, vršenje kontrola jedinica za prevoz ili isporuku robe prilikom prijema ili otpreme robe, uspostavljene procedure za razlikovanje robe koja podliježe zabranama ili ograničenjima od ostale robe, procedure za uspostavljanje pouzdanih odnosa sa poslovnim partnerima u cilju zaštite međunarodne trgovine, vršenje provjere potencijalnih zaposlenih koji će raditi na sigurnosno osjetljivim mestima.

Program AEO uvele su SAD i Japan, zemlje članice EU, Švajcarska, Norveška i Kina. Cilj Svetske carinske organizacije je da nastavi širenje ovog programa u njenim članicama.

Nakon uvođenja statusa OPS, za dalji razvoj ekonomije i jačanje trgovinske saradnje zemalja regiona, ali i približavanje EU, od velikog je značaja uzajamno priznavanje AEO statusa između CEFTA ugovornih strana.

Validaciona misija CEFTA ugovornih strana, koja je održana u Podgorici u novembru 2019. godine, zaključila je da je Uprava carina ispunila uslove za implementaciju instituta ovlašćenog privrednog subjekta (AEO) i da može početi sa izdavanjem odbrenja statusa privrednicima koji ispunjavaju propisane uslove. Validacionu misiju, koja je održana u organizaciji Njemačke organizacije za međunarodnu saradnju (GIZ), činili su predstavnici carinskih službi CEFTA ugovornih strana, kao i predstavnici Evropske komisije i CEFTA Sekretarijata u svojstvu posmatrača. To je prva pilot validaciona misija koja je urađena u skladu sa konačnim tekstom Odluke o uspostavljanju validacione procedure za međusobno priznavanje AEO programa za sigurnost i zaštitu, koju su CEFTA ugovorne strane usvojile krajem prošle godine u Tirani. Uprava carina je validacionoj misiji predstavila AEO Program koji je uspostavila na osnovu međunarodno priznatih standarda.

Ovaj status, ukoliko ispunjavaju propisane uslove, mogu dobiti različiti učesnici u međunarodnom lancu snabdijevanja, kao što su proizvođači koji proizvode robu namijenjenu izvozu, izvoznici, špediteri, držaoci carinskih skladišta, carinski zastupnici, prevoznici, uvoznici, upravnici terminala, lučki radnici, privredni subjekti koji se bave pakovanjem tereta i sl.

Osnovne prednosti, odnosno olakšice koje donosi ovaj status odnose se prvenstveno na jednostavnije odobravanje pojednostavljenih carinskih postupaka, prethodno obavještenje da će se vršiti kontrola pošiljke, manje fizičkih i dokumentarnih kontrola, davanje prednosti pošiljkama ako su odabrane za kontrolu, izbor mjesta kontrole i dr. Osim ovih, status AEO privrednim subjektima obezbjeđuje i posredne pogodnosti kao što su smanjena mogućnost krađe i gubitaka, smanjeno kašnjenje pošiljki, bolje planiranje, bolja služba za klijente, veća lojalnost klijenata, bolje upravljanje zalihama, veća predanost zaposlenih, manje incidenata u oblasti sigurnosti i zaštite, niži troškovi nadzora dobavljača i bolja saradnja, smanjena mogućnost kriminalnih radnji, veća sigurnost i bolja komunikacija među partnerima u lancu snabdijevanja.

Na sajtu Uprave carina, na linku <http://www.upravacarina.gov.me/rubrike/carinske-informacije/213150/Koncept-ovlascenog-privrednog-subjekta-AEO.html>, zainteresovani privredni subjekti mogu naći MNE AEO Smjernice sa priložima, kojima je detaljno opisan svaki kriterijum koji privredni subjekt mora ispuniti, kao i procedura podnošenja zahtjeva i dobijanje odobrenja.

ATA
carnet

**Vaš
pasoš
za
robu**

www.privrednakomora.me/ata